

مجموعه برنامه‌ریزی و رفاه اجتماعی (۴)

قوانین و مقررات مربوط به بهریستی، حمایتی و امدادی

(با آخرین اصلاحات و الحاقات)

به انضمام توضیحات تکمیلی

تدوین:

بهرروز مرادی

نادعلی الفت‌پور

حسین باقری زرین‌قبائی

عنوان قراردادی	: ایران، قوانین و احکام Iran. Laws, etc.
عنوان و نام پدیدآور	: قوانین و مقررات مربوط به بهزیستی، حمایتی و امدادی (با آخرین اصلاحات و الحاقات) به انضمام توضیحات تکمیلی / تدوین بهروز مرادی، نادعلی الفت پور، حسین باقری زرین قباثی.
مشخصات نشر	: تهران: ریاست جمهوری، معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۱۸۹ ص: جدول.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۱۷۹-۴۸۰-۶
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: سازمان بهزیستی کشور -- قوانین و رویه ها
موضوع	: معلولان -- وضع حقوقی و قوانین
موضوع	: توانبخشی -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	: رده اجتماعی -- قوانین و مقررات -- ایران
شناسه افزوده	: مرادی، بهروز، ۱۳۴۰ -
شناسه افزوده	: الفت پور، نادعلی، ۱۳۴۰ -
شناسه افزوده	: باقری زرین قباثی، حسین، ۱۳۵۷ -
شناسه افزوده	: ایران، ریاست جمهوری. معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور
رده بندی کنگره	: KMH ۱۵۲۲/۲ ۱۳۹۲
رده بندی دیویی	: ۳۴۴/۰۳۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۱۲۳۹۱۸

قوانین و مقررات مربوط به بهزیستی، حمایتی و امدادی (با آخرین اصلاحات و الحاقات) به انضمام توضیحات تکمیلی

ناشر: معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور، مرکز اسناد، مدارک و انتشارات

چاپ اول: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۴۱۰۰۰ ریال

تاریخ انتشار: سال ۱۳۹۲

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپ میلاد نور

همه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیش‌گفتار	۹
الف - قوانین بهزیستی و حمایتی	۱۱
۱. قانون راجع به تشکیل سازمان بهزیستی کشور (مصوب ۱۳۵۹/۳/۲۴ شورای انقلاب با اصلاحات و الحاقات بعدی)	۱۳
۲. ماده ۱۶ قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه (مصوب ۱۳۶۳/۱۰/۲)	۲۰
۳. قانون حضانت فرزندان صغیر یا محجور به مادران آنها (مصوب ۱۳۶۴/۵/۶)	۲۱
۴. اساسنامه کمیته امداد امام خمینی (ره) (مصوب ۱۳۶۶/۳/۱۰ و بازنگری شده در تاریخ ۱۳۸۰/۹/۲۹)	۲۱
۵. قانون تشکیل سازمان آموزش و پرورش استثنایی (مصوب ۱۳۶۹/۹/۲۱)	۲۹
۶. قانون تأمین زنان و کودکان بی‌سرپرست (مصوب ۱۳۷۱/۸/۱۴)	۳۰
۷. قانون تهیه مسکن برای افراد کم‌درآمد (مصوب ۱۳۷۲/۶/۹)	۳۲
۸. قانون اصلاح قانون نحوه معاینه پزشکی مشمولان خدمت وظیفه عمومی مصوب ۱۳۶۸ (مصوب ۱۳۷۳/۳/۳)	۳۳
۹. موادی از قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین (مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸)	۳۳
۱۰. قانون معافیت مالیاتی کلیه مؤسسات خصوصی شاغل در امور مربوط به حمایت و توانبخشی معلولان و ارائه خدمات به عقب‌ماندگان ذهنی و همچنین انجام خدمات در شبانه‌روزی‌ها و مهدهای کودک (مصوب ۱۳۷۴/۴/۱۸)	۳۵
۱۱. قانون واگذاری قیومت محجوران تحت پوشش سازمان بهزیستی کشور به سازمان مذکور تا زمان تعیین قیمت توسط دادگاه صالح (مصوب ۱۳۷۶/۴/۲۹)	۳۵
۱۲. موادی از قانون تشویق احداث و عرضه واحدهای مسکونی استیجاری (مصوب ۱۳۷۷/۳/۲۴)	۳۶

۱۳. قانون ضوابط پرداخت کمک و یا اعانه به افراد و مؤسسات غیردولتی موضوع ماده (۷۱) قانون محاسبات عمومی کشور (مصوب ۱۳۷۸/۸/۱۷)..... ۳۶
۱۴. ماده ۱۹۲ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در رابطه با ساماندهی و توانبخشی بیماران روانی مزمن و سالمندان (مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷)..... ۳۸
۱۵. قانون جامع حمایت از حقوق معلولان (مصوب ۱۳۸۳/۲/۱۶)..... ۳۹
۱۶. موادی از قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت - مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ (مصوب ۱۳۸۴/۸/۱۵)..... ۴۶
۱۷. موادی از قانون اصلاح قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی - مصوب ۱۳۶۷/۳/۵ (اصلاحی مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۵)..... ۴۷
۱۸. موادی از قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی (مصوب ۱۳۸۷/۳/۲۵)..... ۴۷
۱۹. قانون افزایش پوشش توانبخشی و حمایتی معلولان و زنان سرپرست خانوار توسط سازمان بهزیستی کشور (مصوب ۱۳۸۷/۴/۵)..... ۴۹
۲۰. قانون هدفمند کردن یارانه‌ها (مصوب ۱۳۸۸/۱۰/۱۵)..... ۴۹
۲۱. موادی از قانون برنامه پنجم توسعه (مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵) مجلس شورای اسلامی و ۱۳۸۹/۱۰/۲۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام)..... ۵۸
۲۲. موادی از قانون اصلاح موادی از قانون خدمت وظیفه عمومی (مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲)..... ۶۵
- ب - مقررات بهزیستی و حمایتی ۷۱**
۱. ایجاد شیرخوارگاه و مهدکودک در کارگاه‌های دولتی و وابسته به دولت (تصویب‌نامه شماره ۶۹۷۶ مورخ ۱۳۵۸/۵/۳۱)..... ۷۳
۲. تصویب مواردی به منظور بازپروری معتادین سراسر کشور که بر عهده سازمان بهزیستی کشور قرار گرفته است (تصویب‌نامه شماره ۲۲۴۶ مورخ ۱۳۶۲/۲/۱۱ هیأت وزیران) ۷۳

عنوان

صفحه

۳. آیین‌نامه اجرایی چگونگی تشخیص نیاز مددجویان و مصرف اعتبار برنامه کارآموزی و بازپروری اجتماعی سازمان بهزیستی کشور (تصویب‌نامه شماره ۶۰۶۱۵/ت/۸۵هـ مورخ ۱۳۷۱/۳/۳ هیأت وزیران) ۷۴
۴. آیین‌نامه اجرایی قانون تأمین زنان و کودکان بی‌سرپرست (تصویب‌نامه شماره ۴۵۴۹/ت/۲۶۵۴۹هـ مورخ ۱۳۷۴/۵/۱۷ هیأت وزیران با اصلاحات بعدی) ۷۵
۵. آیین‌نامه مالی واحدهای خدماتی سازمان بهزیستی کشور (تصویب‌نامه شماره ۱۶۹۹۸/ت/۷۶هـ مورخ ۱۳۷۵/۹/۲۶ هیأت وزیران) ۸۰
۶. اصلاحیه ماده ۱۵ اساسنامه صندوق رفاه دانشجویان (تصویب‌نامه شماره ۱۹۷۵۶/ت/۲۶۶۵۳هـ مورخ ۱۳۷۸/۶/۲ هیأت وزیران) ۸۱
۷. آیین‌نامه اجرایی جزء (۵) بند (الف) ماده (۱۹۱) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در رابطه با بیماران روانی مزمن (تصویب‌نامه شماره ۵۸۲۰/ت/۲۴۱۴۳هـ مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۶) ۸۲
۸. آیین‌نامه اجرایی جزء (۵) بند (الف) ماده (۱۹۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در رابطه با سالمندان (تصویب‌نامه شماره ۲۷۳۳۰/ت/۳۴۷۸هـ مورخ ۱۳۸۳/۲/۲) ۸۹
۹. آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۳) قانون جامع حمایت از حقوق معلولان (تصویب‌نامه شماره ۵۹۵۰/ت/۳۲۰۸۶هـ مورخ ۱۳۸۳/۱۱/۵ هیأت وزیران) ۹۴
۱۰. آیین‌نامه اجرایی ماده (۲) قانون جامع حمایت از حقوق معلولان (تصویب‌نامه شماره ۱۴۲۷۷/ت/۳۱۹۶۰هـ مورخ ۱۳۸۴/۳/۹ هیأت وزیران و اصلاحی مورخ ۱۳۹۱/۳/۸) ۹۶
۱۱. آیین‌نامه چتر ایمنی رفاه اجتماعی (تصویب‌نامه شماره ۲۰۸۶۷/ت/۳۲۳۴۳هـ مورخ ۱۳۸۴/۴/۸ هیأت وزیران) ۱۰۰
۱۲. آیین‌نامه ساماندهی کودکان خیابانی (تصویب‌نامه شماره ۲۲۷۱۷/ت/۳۲۳۸۶هـ مورخ ۱۳۸۴/۵/۴ هیأت وزیران) ۱۰۴

۱۳. آیین‌نامه اجرایی ماده (۸) قانون جامع حمایت از حقوق معلولان (تصویب‌نامه شماره ۲۸۶۳۸/ت/۳۲۳۵۴هـ مورخ ۱۳۸۴/۵/۱۰ هیأت وزیران)..... ۱۱۲
۱۴. آیین‌نامه میزان کمک هزینه (یارانه) قابل پرداخت به مراکز غیردولتی بابت نگهداری، خدمات، توانبخشی، آموزشی و حرفه‌آموزی معلولان (تصویب‌نامه شماره ۲۴۸۱۸/ت/۳۳۱۰۴هـ مورخ ۱۳۸۴/۵/۱۱ هیأت وزیران)..... ۱۱۴
۱۵. آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۲) قانون جامع حمایت از حقوق معلولان (تصویب‌نامه شماره ۲۸۹۷۲/ت/۳۴۰۲۵هـ مورخ ۱۳۸۵/۲/۲۱ هیئت وزیران)..... ۱۱۶
۱۶. آیین‌نامه برقراری حق بستاری برای حمایت و نگهداری از معلولین دارای ضایعه نخاعی (تصویب‌نامه شماره ۷۱۲۹۵/ت/۳۵۷۱۴هـ مورخ ۱۳۸۵/۶/۱۹)..... ۱۱۷
۱۷. ماده ۱۳ آیین‌نامه نحوه تفکیک و طبقه‌بندی زندانیان (مصوب ۱۳۸۵/۹/۹ رئیس قوه قضاییه) ۱۱۸
- آیین‌نامه نحوه تشکیل و اداره آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای آزاد (تصویب‌نامه شماره ۵۶۵۰۸/ت/۳۲۸۶۵هـ مورخ ۱۳۸۵/۵/۱۸ و اصلاحی مورخ ۱۳۸۵/۱۱/۴ هیأت وزیران) ۱۱۸
۱۸. تصویب‌نامه در خصوص تأمین مسکن کوچک برای اقشار کم‌درآمد (تصویب‌نامه شماره ۱۶۰۸۵۲/ت/۳۶۷۹۸هـ مورخ ۱۳۸۵/۱۲/۵ هیئت وزیران)..... ۱۱۹
۱۹. تصویب‌نامه در خصوص اصلاح جدول پیوست آیین‌نامه میزان کمک هزینه قابل پرداخت به مراکز غیردولتی نگهداری معلولان (مصوب ۱۳۸۶/۹/۷ هیئت وزیران)..... ۱۱۹
۲۰. آیین‌نامه اجرایی تبصره (۴) ماده (۹) قانون جامع حمایت از حقوق معلولان (تصویب‌نامه شماره ۷۱۵/ت/۳۴۸۷۰ک مورخ ۱۳۸۷/۱/۱۰)..... ۱۲۰
۲۱. موادی از آیین‌نامه اجرایی ماده (۲۹) قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی (تصویب‌نامه شماره ۱۰۴۴۵۱/ت/۴۱۶۷۲ک مورخ ۱۳۸۸/۴/۲۵)..... ۱۲۲
۲۲. آیین‌نامه تأمین مسکن معلولین (تصویب‌نامه شماره ۲۵۵۷۵۶/ت/۴۴۱۶۹هـ مورخ ۱۳۸۸/۱۲/۲۲ هیئت وزیران)..... ۱۲۴

۲۳. آیین‌نامه اجرایی ماده (۷) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها (تصویب‌نامه شماره ۴۴۵۲۰/۲۸۶۱۰ مورخ ۸۹/۲/۱۱) ۱۲۵
۲۴. آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۰) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها (تصویب‌نامه شماره ۴۴۶۹۷/۳۹۶۴۰ مورخ ۸۹/۳/۲۹) ۱۳۱
۲۵. ماده ۵ آیین‌نامه اجرایی بند (ز) ماده ۴۲ قانون مدیریت خدمات کشوری (تصویب‌نامه شماره ۴۴۱۷۸/۸۸۳۸۴ مورخ ۸۹/۴/۲۳ وزرای عضو کمیسیون امور اجتماعی و دولت الکترونیک) ... ۱۳۵
۲۶. اساسنامه سازمان هدفمندی یارانه‌ها (تصویب‌نامه شماره ۱۰۱۹۷۵/ت۴۴۲۵۲ هـ مورخ ۱۳۸۹/۵/۲۷ هیئت وزیران) ۱۳۵
- ج - قوانین و مقررات امدادی** ۱۴۳
۱. قانون وظایف و مسئولیت‌های جمعیت هلال احمر (مصوب ۱۳۶۲/۱۰/۲۰) ۱۴۵
۲. قانون اساسنامه جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۶۷/۲/۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی) ۱۴۶
۳. قانون استفساریه راجع به شمول تبصره (۱۷) قانون چگونگی محاسبه و وصول حقوق گمرکی، سود بازرگانی و مالیات انواع خودرو، ماشین‌آلات راهسازی وارداتی و ساخت داخل و قطعات آنها به خودروهای اهدایی به جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۸/۱/۲۶) ۱۶۰
۴. ماده ۱۰ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) ۱۶۰
۵. قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور (مصوب ۱۳۸۶/۱۰/۲۵) ۱۶۱
۶. آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (تصویب‌نامه شماره ۳۳۸۵۵/ت۵۶۴۹ هـ مورخ ۱۳۸۴/۳/۱ هیأت وزیران) ۱۷۱

- د - سایر قوانین و مقررات ۱۷۷
۱. موادی از قانون مالیات‌های مستقیم (مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی) ۱۷۹
۲. موادی از قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۱۳۸۰/۱۱/۲۷) ۱۸۳
۳. موادی از قانون مالیات بر ارزش افزوده (مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷) ۱۸۷
۴. موادی از قانون امور گمرکی (مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲) ۱۸۸

کمیته امداد حضرت امام خمینی (ره)، قانون وظایف و مسئولیت‌های جمعیت هلال احمر (مصوب ۱۳۶۲) و اساسنامه این جمعیت، قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی (مصوب ۱۳۸۳)، همچنین قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور (مصوب ۱۳۸۶) و ... به مسائل بهزیستی، حمایتی و امدادی پرداخته است.

۳- به‌رغم اهمیت مقوله رفاه اجتماعی، متأسفانه آگاهی و اشراف جامعه هدف و حتی کارشناسان این حوزه به قوانین و مقررات ذی‌ربط، تأمین‌کننده نیازهای جامعه و مخاطبین آن نمی‌باشد. لذا با توجه به این موضوع، مؤلفین این مجموعه با تجربه قابل توجه و اشتغال در مدیریت عالی بخش رفاه و تأمین اجتماعی کشور و با توجه به نارسایی مجموعه قوانین و مقررات منتشر شده در این حوزه سعی در تدوین مجموعه‌ای کاربردی، کامل، جامع، با شیوه تفحصی و ارائه توضیحات کافی داشته‌اند به گونه‌ای که اقناع‌کننده بخش اعظم نیازهای جامعه حقوقی کشور اعم از قضات، وکلای دادگستری، مسئولین و کارشناسان حقوقی دستگاه‌های اجرایی، دانشجویان و پژوهشگران رشته حقوق و نیز سایر اقتدار مردم باشد.

۴- از لحاظ ساختاری، این مجموعه شامل مصوبات مجلس شورای ملی سابق، مجلس شورای اسلامی، مجمع تشخیص مصلحت نظام، هیئت وزیران و سایر مراجع وضع‌کننده مقررات در حوزه رفاه اجتماعی می‌باشد. همچنین در ذیل مواد قانونی سعی در ارائه توضیحات کافی و برقراری ارتباط منطقی با سایر مستندات قانونی مربوط شده است به گونه‌ای که این مجموعه را از سایر مجموعه‌های موجود متمایز می‌نماید.

- در خاتمه ضمن تشکر از حسن توجه مخاطبین عزیز، از تمامی صاحب‌ظران و اندیشمندان محترم تقاضا دارد نظرات و پیشنهادات خود را به این معاونت و یابجه نشانی الکترونیکی n.olfatpour@mporg.ir و zarrin1386@yahoo.com ارسال نمایند.

و ما توفیقی الا با الله

بهروز مرادی

معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

«بسمه تعالی»

«اللهم صل علی محمد و آل محمد و عجل فرجهم»

سند چشم انداز جمهوری اسلامی ایران در ۱۴۰۴ هجری شمسی:
 جامعه ایرانی بر افق این چشم‌انداز چنین ویژگی‌هایی خواهد داشت: برخوردار از سلامت، رفاه، امنیت غذایی، تأمین اجتماعی، فرصت‌های برابر، توزیع مناسب درآمد، نهاد مستحکم خانواده، به دور از فقر، تبعیض و بهره‌مند از محیط زیست مطلوب.

پیش‌گفتار

به نام آنکه جان را فکرت آموخت، چراغ دل به نور جان برافروخت
ز فضلش هر دو عالم گشت روشن، ز فیضش خاک آدم گشت گلشن

۱- نظام رفاه اجتماعی در جامعه کنونی به لحاظ حمایت از آسیب‌دیدگان اجتماعی و اقتصادی دارای اهمیت بسزایی است. از منظر مقررات بین‌المللی، حق برخورداری از رفاه و تأمین اجتماعی در زمره مطالبات حقوق بشری قرار دارد به گونه‌ای که در اسناد مختلف از جمله اعلامیه حقوق بشر و میثاق حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به آن پرداخته شده است. در این اسناد، بر حق تمامی افراد به برخورداری از رفاه و تأمین اجتماعی تأکید گردیده به نحوی که هر دولتی مکلف است با در نظر گرفتن شرایط اقتصادی و اجتماعی کشور، تمام تلاش خود را جهت برقراری این حق به عمل آورد. علاوه بر این، در ماده ۲۵ اعلامیه حقوق بشر (۱۹۴۶)، ماده ۱۷ اعلامیه اسلامی حقوق بشر (مصوب ۱۹۹۳) و مواد ۹ و ۱۱ میثاق حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی (۱۹۴۸) نیز حق برخورداری از رفاه و تأمین اجتماعی برای هر فرد به رسمیت شناخته شده است.

۲- از لحاظ مقررات داخلی، قانونگذار ضمن هماهنگی مناسب با اسناد بین‌المللی مذکور، در متون قانونی مختلف نظیر قانون راجع به تشکیل سازمان بهزیستی کشور (مصوب ۱۳۵۹)، اساسنامه